

ChristenUnie
dhr. J. van Groos
Mr. van Coothstraat 71
5141 ER WAALWIJK

ons kenmerk Z18-012951
uw schrijven 15 augustus 2018
uw kenmerk

behandeld door Mevr. SFAM Brooijmans
e-mail sbrooijmans@waalwijk.nl
telefoonnummer 0416 – 683 456

doc.nr. TMAO-18-0081180
verzonden

onderwerp **Beantwoording schriftelijke raadsragen ex art. 37 RvO Huisvesting arbeidsmigranten**

Geachte heer Van Groos,

U heeft ons op 15 augustus 2018 vragen gesteld op basis van artikel 37 van het Reglement van Orde. Hieronder vindt u in cursief uw vragen met daaronder onze antwoorden.

Vraag 1

Kunt u aangeven wat de drukst bezette dag is geweest sinds de ingebruikname van de campus op bedrijventerrein Zanddonk? Hoeveel arbeidsmigranten waren er toen, hoeveel daarvan behoorden tot de zogeheten short-stayers en hoeveel bewoners werkten in Waalwijk?

Antwoord 1

Vanaf ongeveer twee weekends na de opening is de gemiddelde bezetting 90% tot 95% geweest. Dat betekent dat er sindsdien gemiddeld 370 tot 390 personen verblijven. Wekelijks zijn er sinds de opening ongeveer 100 tot 140 mutaties van bewoners die aankomen en / of vertrekken. Door Goodstay, de beheerder van het RWB-terrein en tevens beheerder van een aantal andere locaties in Nederland, wordt ingeschat dat ca. 50% van de arbeidsmigranten die bij hen gehuisvest zijn, langer dan een jaar in Nederland zijn, waarbij zij soms op verschillende locaties in Nederland hebben verbleven. Daarnaast is uit de eerste maanden bekend dat 10% tot 20% van de arbeidsmigranten minder dan 3 weken in Waalwijk verbleef. Dat maakt het ook lastig om een goede inschatting te maken hoeveel arbeidsmigranten in Waalwijk werkten. Arbeidsmigranten worden zowel ingezet bij lokale opdrachtgevers, bij opdrachtgevers in de regio, maar soms ook daarbuiten.

Vraag 2

Als blijkt dat relatief veel bewoners al langer dan 6 maanden in Nederland wonen en werken, wat heeft het onderscheid tussen long-, mid- en shortstay beleidsmatig dan voor zin? Is dit dan alleen een oneigenlijk argument om grote groepen arbeidsmigranten onder te brengen op bedrijventerreinen of in het buitengebied?

Antwoord 2

Uit onderzoek weten we dat een aanzienlijk deel van de arbeidsmigranten zich niet permanent in Nederland vestigt en een deel van de arbeidsmigranten in Nederland hier voor korte duur is. Tegelijkertijd bleek uit het onderzoek van het PON ook dat

arbeidsmigranten die naar Nederland komen, vaak geen vooropgezet idee hebben van hun verblijfsduur. In veel gevallen bekijken zij hoe het hen in Nederland bevalt en beslissen dan of zij langer zullen blijven of niet.

Dit vraagt om aanbod van verschillende huisvestingsvoorzieningen. In veel gevallen zien we dat arbeidsmigranten bij een eerste komst naar Nederland hun huisvesting laten regelen door het uitzendbureau. Dit is over het algemeen een goedkope mogelijkheid en men hoeft weinig zelf te regelen vooraf. Bij een langer verblijf zien we dat arbeidsmigranten vaak de overstap maken om zelf kamergewijs te gaan huren en / of een woning bij een woningcorporatie huren of een woning kopen.

Vanzelfsprekend is het daarbij ook toegestaan dat arbeidsmigranten die voor korte tijd naar Nederland komen, van kleinschalige woonvormen (zoals bijvoorbeeld kleinschalige kamerverhuur of het huren van een woning samen met een partner) gebruik maken. Het is daarom van belang dat er binnen alle huisvestingsvormen sprake is van voldoende aanbod.

Vraag 3

Hebt u kennis genomen van het feit dat het op bedrijventerreinen vaak het heetst is en dat daarom wordt geadviseerd (Stadszaken 30 juli 2018) om niet toe te staan dat daarop wordt gewoond? Hoe beoordeelt de situatie in Waalwijk in dezen?

Antwoord 3

Ja, daar hebben wij kennis van genomen. Mocht zich een initiatiefnemer melden met een locatie die (grotendeels) omringd wordt door bedrijven, dan zullen wij aandacht vragen voor dit aspect bij de uitwerking van het initiatief.

Vraag 4

Als blijkt dat relatief veel bewoners niet in Waalwijk werken, wat blijft er dan over van het argument dat bij huisvesting op bedrijfsterreinen het aantal mobiliteitsbewegingen aanzienlijk afneemt?

Antwoord 4

In de toekomst zijn wij voornemens om nadrukkelijker met ontwikkelende partijen afspraken te maken over de huisvesting van arbeidsmigranten op een campus in onze gemeente, waarbij het uitgangspunt is dat een aanzienlijk deel in de gemeente Waalwijk werkt. Ten tijde van de instemming met de ontwikkeling van het RWB-terrein zijn hierover nog geen afspraken gemaakt. Daarnaast is het belangrijk dat er in veel meer gemeenten meer mogelijkheden voor huisvesting komen. Als het aanbod toeneemt, dan zal de huisvesting vanzelf dichterbij de bedrijven plaats gaan vinden. In de regio Hart van Brabant hebben we hierover afspraken gemaakt en we weten dat de huisvesting van arbeidsmigranten ook in andere regio's hoog op de bestuurlijke agenda staat.

Vraag 5

Uit onderzoek is gebleken dat arbeidsmigranten die voor het eerst naar Nederland komen, vaak niet weten hoe lang ze blijven. Betekent dit dat ze daarom maar automatisch worden ingedeeld in categorie 3 met de daarbij behorende huisvesting?

Antwoord 5

Zie het antwoord op vraag 2.

Vraag 6

Uitgangspunt voor de beleidsregels zoals die ten tijde van Samarja zijn opgesteld, was een evenwichtige spreiding van categorie 1 + 2 over de woonwijken en gemengd gebied. Wat is daarvan in de praktijk terecht gekomen? Is er sprake van evenwichtige spreiding?

Antwoord 6

Als we kijken naar de vergunningen die tot op heden verleend zijn, dan zien we een behoorlijke mate van spreiding over verschillende wijken. Daarbij zien we wel dat er aan de noordzijde van Besoyen en in het centrum relatief meer vergunningen aangevraagd en verleend zijn dan in andere wijken. Dit heeft er vooralsnog niet toe geleid dat het maximaal aantal te huisvesten personen via kamerbewoning per wijk wordt bereikt.

Vraag 7

Wat betekent het voor de aantallen dat de beleidsregels zijn aangepast door categorie 2 in principe niet meer toe te staan in woonwijken?

Antwoord 7

Vanzelfsprekend zullen er altijd gevolgen zijn, omdat er minder mensen in één woning gehuisvest mogen worden. In hoeveel gevallen de wijziging van het beleid heeft geleid of zal leiden tot minder aanvragen, is niet te berekenen. Vooralsnog hebben we niet de indruk dat het wijzigen van de beleidsregels voor rustige woonwijken leidt tot een significante terugval van het aantal aanvragen voor kamerverhuur voor arbeidsmigranten.

Vraag 8

Eén van de voorwaarden voor grootschalige huisvesting van arbeidsmigranten aan de Valkenvoortweg luidt: er zullen afspraken worden gemaakt dat alleen werknemers worden gehuisvest die werkzaam zijn binnen de Langstraat, uiteraard binnen hetgeen juridisch haalbaar is. Welke afspraken over de verblijfsduur van de arbeidsmigranten en het werkzaam zijn binnen de Langstraat heeft u gemaakt voor de campus op Zanddonk?

Antwoord 8

Zie het antwoord op vraag 4.

Vraag 9

Wat is er juridisch wel en niet haalbaar ten aanzien van het maken van afspraken van de werklocatie van de te huisvesten arbeidsmigranten?

Antwoord 9

Het vrije verkeer van mensen en goederen is een groot goed in Europa. Tegelijkertijd hebben werkgevers ook belang bij het beperken van reistijden en kosten voor vervoer. Zoals reeds aangegeven zullen we hierover met ontwikkelende partijen in overleg treden en afspraken maken. Daarbij beseffen we ook dat er altijd arbeidsmigranten zullen zijn die niet in dezelfde gemeente werken en verblijven. Arbeidscontracten kunnen immers soms ook wisselen. Sluitende afspraken zullen derhalve niet mogelijk zijn. Belangrijk is dat we in gezamenlijk overleg reistijden en daarmee verkeersbewegingen terugdringen. De inzet van andere gemeenten is daarbij net zo zeer van belang. Bij een evenwichtige spreiding van huisvestingsmogelijkheden, waardoor vraag en aanbod van huisvesting meer in balans komt, is er geen noodzaak meer om arbeidsmigranten ver van het werk te huisvesten. Daarom hebben we regionaal afspraken gemaakt over de huisvesting die in Hart van Brabant gerealiseerd moet worden en de omvang daarvan per gemeente.

Vraag 10

Onze inschatting is dat de wet op dit punt weinig tot geen mogelijkheden biedt. Wat betekent dit voor het beleidsmatige onderscheid tussen short-, mid- en longstay en de daaraan gekoppelde categorieën 1, 2 en 3, als deze indeling in de praktijk niet blijkt te werken?

Antwoord 10

De mate waarin afspraken gemaakt kunnen worden over de huisvesting in de buurt van het bedrijf waar een arbeidsmigrant werkzaam is, staat in principe los van de verblijfsduur van deze arbeidsmigrant. Een toelichting over de samenhang tussen verblijfsduur en huisvestingsmogelijkheden is in de beantwoording van vraag 2 reeds gegeven.

Vraag 11

In raadsinformatiebrief 15-18, gedateerd 21 maart 2018, herhaalt u in de laatste zin eind vorig jaar te hebben aangekondigd het met de raad op een later moment te zullen hebben over een algehele evaluatie en mogelijke bijstelling van het beleid. U was van plan dit voor de zomer in te plannen. Wanneer kan de gemeenteraad de evaluatie tegemoet zien om zich daarna te buigen over een mogelijke bijstelling van het beleid?

Antwoord 11

Op 17 mei 2018 heeft het college een algemene presentatie over de ontwikkelingen op het thema arbeidsmigratie aan de gemeenteraad gegeven. Daarin is aangekondigd dat de beleidsregels van de gemeente mogelijk bijgesteld moet worden. Wij bereiden op dit moment de evaluatie en mogelijke bijstelling van de beleidsnotitie en beleidsregels voor, zodat deze nog in 2018 aan u kunnen worden voorgelegd.

Vraag 12

Naar aanleiding van een schriftelijke vraag van het CDA naar de ervaringen met de campus op het voormalige RWB-terrein antwoordt uw college dat die positief zijn, omdat er vanuit de omgeving geen klachten binnenkomen. Hoe komt het dat het erop lijkt dat het college het belangrijker vindt dat Waalwijkers geen last hebben van gehuisveste arbeidsmigranten en dat ondernemers over voldoende arbeidskrachten beschikken dan dat het om het welzijn van de arbeidsmigranten zelf gaat?

Antwoord 12

Wij hebben met de beantwoording van deze vraag geenszins de indruk willen wekken dat wij het welzijn van arbeidsmigranten niet van belang vinden. Wij betreuren het dat u die indruk heeft gekregen.

Vraag 13

Waalwijkse bewoners en ondernemers die klachten hebben over arbeidsmigranten weten meestal wel waar ze moeten zijn, maar hoe zit dat met de arbeidsmigranten zelf? Waar kunnen zij terecht met hun klachten over bijvoorbeeld uitbuiting of slechte behandeling?

Antwoord 13

Vanzelfsprekend kunnen zij bij de gemeente terecht met dergelijke klachten. Ook heeft ContourdeTwern op verschillende locaties en tijden inloopsprekuren. Arbeidsmigranten kunnen daar terecht met vragen, wat in de praktijk soms al gebeurt. Daarnaast zijn er landelijke mogelijkheden zoals het Juridisch Loket en de Huurcommissie, waar mensen terecht kunnen met juridische vragen of met vragen over huurprijzen en huurcontracten. Tot slot moet gezegd worden dat de ervaring leert dat men vaak eerst advies zoekt in Facebook-groepen of bij adviseurs die zich specifiek profileren onder arbeidsmigranten.

Vraag 14

Hoe beoordeelt het college het feit dat de arbeidsmigranten kennelijk zelf geen inspraak hebben of ze gehuisvest worden in een 1, 2- of 4-persoonsappartement? Hebben ze überhaupt inspraak in hoe en waar ze worden gehuisvest?

Antwoord 14

Arbeidsmigranten kunnen in de meeste gevallen kiezen of zij gehuisvest willen worden door het uitzendbureau of dat zij zelf in hun huisvesting willen voorzien. Dit kunnen zij aangeven bij het aangaan van een contract met een uitzendbureau, maar ook tussentijds. Als iemand kiest voor huisvesting via het uitzendbureau, dan wordt de locatie van de huisvesting door het uitzendbureau bepaald. Kiest men er voor om zelf in de huisvesting te voorzien, dan is er uiteraard vrije keuze in waar de huisvesting plaatsvindt.

Navraag bij OTTO Workforce, een van de grotere uitzendbureaus met veel arbeidsmigranten in dienst, leert dat bij hen veel arbeidsmigranten de eerste periode (tot ca. 1 jaar / anderhalf jaar) kiezen voor huisvesting via het uitzendbureau. Als ze vervolgens besluiten langer in Nederland te blijven, regelen ze vaak zelfstandig huisvesting op een kleinschaligere locatie of in een woning.

Vraag 15

Locatie 't Snoekske bevindt zich niet aan de rand van een bedrijventerrein maar in het buitengebied en ook niet in de buurt van een bushalte en voorzieningen als een supermarkt. Waarom acht u deze locatie dan toch geschikt voor grootschalige huisvesting?

Antwoord 15

Wij vinden het van belang dat arbeidsmigranten, ook als zij tijdelijk in onze gemeente verblijven, voldoende toegang hebben tot voorzieningen. In dit geval is de afstand tot de dichtstbijzijnde supermarkt, over de weg gereden, 2,8km (hemelsbreed 1,5km) en is er een bushalte bij het Snoekske gelegen (buurtbus 227 van Arriva). Een afstand van 2,8km over de weg hebben veel van onze inwoners ook tot de dichtstbijzijnde supermarkt en is ons inziens dus niet onredelijk. Met initiatiefnemers gaan wij vanzelfsprekend het gesprek aan over de bereikbaarheid van voorzieningen en over voorzieningen die mogelijk op de campus zelf geboden worden. Uit ervaring weten we dat sommige arbeidsmigranten met hun eigen auto naar Nederland komen, maar ook degenen die dat niet doen, moeten voldoende in de gelegenheid zijn om hun boodschappen te doen, ook op tijden dat de bus niet rijdt.

Vraag 16

In raadsinformatiebrief 36-18 staat dat college initiatieven van partijen die op zoek zijn naar locaties afwacht en beoordeelt. Dit betekent dat omwonenden altijd zullen worden verrast met een concreet initiatief. Bovendien leert de praktijk dat ontwikkelaars vaak met goedkope locaties komen, zoals een bedrijfsgebouw langs de snelweg, onder hoogspanningsmasten, naast een transformatorstation en mogelijk ook nog eens zonder voorzieningen als een supermarkt en een bushalte in de buurt. Waarom komt uw college op basis van vastgelegde criteria niet met het aanwijzen van potentiële, geschikte locaties?

Antwoord 16

Het is een ondoenbare zaak om als gemeente vooraf het grondgebied te scannen op potentiële locaties. Kijken we alleen al naar alle ruimtelijke aspecten waaraan voldaan moet worden, dan hebben we het over een groot aantal criteria die per locatie en vaak per perceel kunnen verschillen. Een dergelijk onderzoek zou daarom een forse capaciteitsvraag en investering betekenen. Dit staat nog los van het feit dat de gemeente in veel gevallen geen (grond)eigenaar is en dus niet op voorhand een uitspraak kan doen of de eigenaar van de grond of de opstallen deze wel of niet wil inzetten voor de huisvesting van arbeidsmigranten.

Initiatiefnemers die een campus willen ontwikkelen, treden in veel gevallen in overleg met de gemeente, waarbij wij op dat moment een aantal kaders meegeven, bijvoorbeeld over voorzieningen en bereikbaarheid. Aan de hand van deze kaders kunnen

initiatiefnemers vervolgens specifieke locaties onderzoeken en met (grond)eigenaren in overleg treden.

Wij gaan ervan uit u hiermede voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,
HET COLLEGE VAN WAALWIJK,
de secretaris,

de burgemeester,

J.H. Lagendijk

drs. A.M.P. Kleijngeld